

Havnatur & Vandkemi
J.nr. 2025 - 48893
Ref. crini
Den 8. august 2025

Høringsnotat til tilskudsvejledning om marin naturgenopretning

Miljøstyrelsen sendte den 4. juli 2025 et udkast til tilskudsvejledning om marin naturgenopretning i høring med frist for afgivelse af høringssvar den 12. august 2025. Miljøstyrelsen har modtaget 12 høringssvar. Følgende eksterne høringsparter har fremsendt bemærkninger: Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, Danske Havne, Dansk Akvakultur, Folketingets Rigsrevision, Göteborg Universitet, Syddansk Universitet, Limfjordsrådet, Nationalpark Vadehavet (på vegne af alle 5 nationalparker), Naturpark Lillebælt, Nyborg Kommune, Slagelse Kommune samt Sund & Bælt. **Folketingets Rigsrevision** har angivet, at de ikke har bemærkninger. **Göteborg Universitets** ændringsforslag er af redaktionel karakter. Miljøstyrelsen takker alle høringsparter for deres afgivne høringssvar. I det følgende gennemgås høringssvarene opdelt ud fra de rejste emner. Miljøstyrelsens kommentarer hertil er anført i kursiv. Høringssvarene er kun gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen.

1. Indkomne bemærkninger og styrelsens svar herpå

Høringsliste

Nationalpark Vadehavet, som har indsendt høringssvar på vegne af alle 5 nationalparker bemærker, at de i et tidligere høringssvar har kommunikeret behovet for fortsat at blive orienteret om og have mulighed for at komme med høringssvar, og at de derfor finder det beklageligt, at Danmarks Nationalparker ikke indgik i høringslisten for "*høring af udkast til vejledning om tilskud til marine naturgenopretningsprojekter*".

Miljøstyrelsens svar:

Miljøstyrelsen har noteret sig Nationalpark Vadehavets kommentar, og vil sørge for at Nationalparkerne kommer på høringslisten, når Havnaturfonden fremover sender materiale i høring. Nationalpark Vadehavets indholdsmæssige bemærkning er reflekteret nedenfor under de relevante teamer.

Ansøgerkreds

Sund & Bælt anbefaler, at virksomheder gives mulighed for at indgå som direkte ansøgere eller som ligeværdige partnere i projekter. Mange virksomheder arbejder aktivt med naturgenopretning i tilknytning til deres aktiviteter i vandområder. I samarbejde med kommuner eller private organisationer kan virksomheder bidrage væsentligt til både finansiering og gennemførelse af projekter. De kan desuden løfte administrative opgaver i ansøgningsprocessen og skabe synergier mellem egne initiativer og offentlige naturgenopretningsmål.

DFPO efterlyser en nærmere afgrænsning af, hvad der forstås ved "private organisationer" herunder, hvilken organisationsform, der henvises til og om der er tale om universiteter, NGO'er (Non-Governmental Organizations), nonprofitorganisationer, interesseorganisationer og eller andre typer af organisationer.

Miljøstyrelsens svar:

Ansøgningspuljen er den første i Havnaturfonden og kører i en kort proces. Ansøgerkredsen er i denne omgang fastlagt til kommuner og private organisationer. Fonden vil gerne understøtte den stigende interesse for at bidrage til at styrke det lokale havmiljø og udbrede kredsen af aktører, der interesserer sig for havnaturen, og derfor er fonden også positivt indstillet overfor i evt. fremtidige ansøgningsrunder eller andre aktiviteter at inddrage private virksomheder.

Havnaturfonden arbejder allerede ifm. ekstern finansiering på at udbrede den kreds af aktører, der bidrager til genopretning af havmiljøet.

Miljøstyrelsen bemærker, at "private organisationer" i denne sammenhæng eksempelvis kan dække over NGO'er, nonprofitorganisationer, interesseorganisationer m.m., men ikke over universiteter. Dette præciseres i tilskudsvejledningen.

Timing af puljens åbning

Nyborg Kommune bemærker, at den relativt komprimerede tidslinje (høring af vejledning 4. juli og ansøgningsfrist 26. oktober) kan betyde, at kommuner, der først nu ønsker at påbegynde arbejdet med marin naturgenopretning, ikke har den nødvendige tid til at tilrettelægge opgaven (udføre fase 1 og 2) og ansøge inden for tidsfristen. I en tid hvor kommunerne har travlt med Grøn Trepert, indsætter på vandområdet mv., synes det derfor mere risikabelt, og potentielt dyrere at investere kommunens ressourcer i marin naturgenopretning.

Miljøstyrelsens svar:

Baggrunden for ansøgningspuljen er et ønske om at understøtte den stigende interesse blandt kommuner for at bidrage til at styrke det lokale havmiljø og udbrede kredsen af aktører, som engagerer sig i havnaturen. Miljøstyrelsen er opmærksom på, at 2025 er et travlt år for kommunerne samtidig med, at marin naturgenopretning er et nyt område for mange kommuner. Ansøgningspuljen er den første i Havnaturfonden og kører i en kort proces. Det er forventningen, at erfaringerne fra ansøgningspuljen, herunder kommunernes interesse for at ansøge, skal danne grundlag for eventuelt fremtidige puljer i Havnaturfonden.

Afgrænsningen af naturtyper

Sund og Bælt anfører, at det er uklart, hvorfor andre naturtyper som ralbunde og ålegrus ikke er inkluderet, selvom de nævnes i definitionen af marine habitater. Disse habitater har stor økologisk betydning og bør kunne indgå i projekter, evt. med faglig begrundelse. Sandbanker nævnes som mindre relevante, men bør heller ikke udelukkes kategorisk. Det er desuden væsentligt at bemærke, at ral-, grus- og sandbund – på lige fod med stenrev – historisk og aktuelt har været udsat for omfattende fjernelse i form af råstofindvinding, hvilket mange steder har efterladt dybe sugenhuller og forstyrrede bundforhold. Disse områder rummer derfor også et betydeligt potentiale for naturgenopretning og bør ikke på forhånd udelukkes fra støtteberettigelse.

Miljøstyrelsens svar:

Ansøgningsrunden er for nuværende begrænset til naturtyperne stenrev, ålegræsbede og biogene rev, da det er de naturgenopretningsindsatser, der er størst viden om/erfaring med pt.

Havnaturfonden vil på længere sigt se på andre aktive naturgenopretningsindsatser.

Afgrænsning af medfinansieringsmuligheden

Sund & Bælt peger på, at begrænsningen af muligheden for medfinansiering til aspekter af projektet, som er afgørende for dets samlede succes, men som ikke direkte vedrører marin naturgenopretning bør lempes, så medfinansiering også kan anvendes til selve genopretningstiltagene. Det vil åbne mulighed for større og mere sammenhængende indsatser, hvor flere aktører bidrager til den konkrete udførsel, og hvor projekter kan skaleres ud over de økonomiske rammer, som puljen alene tillader.

Miljøstyrelsens svar

Baggrunden for formuleringen er, at styrelsen vil undgå, at den samme aktivitet finansieres fra flere kilder. Miljøstyrelsen er enige i Sund og Bælts betragtninger og tilpasser tilskudsvejledningen, så den reflekterer muligheden for medfinansiering af selve genopretningsaktiviteten.

Den geografiske afgrænsning

Sund & Bælt og **Nationalpark Vadehavet** finder, at projekter uden for fokusområderne i Storebælt, Samsø Bælt og Sejerø Bugt samt det Sydfynske Øhav bør medtages på lige fod med projekter inden for områderne. **Nationalpark Vadehavet** finder, at midlerne bør fokuseres igennem nationalparkerne. **SDU** finder, at marin naturgenopretning bør baseres på et fagligt funderet grundlag i henhold til områdets egnethed og biologiske behov for genopretning. Det er derfor problematisk at visse geografiske områder får en politisk forøget prioritering uden en forudgående faglig vurdering. **DFPO** mener, at det bør overvejes at medtage Limfjorden, da det er et område, hvor havmiljøet er meget presset af næringsstofafledninger fra land, men hvor der tidligere var udbredt både ålegræs, stenrev og muslingebanker. **Limfjordsrådet** mener ikke, at "Geografisk placering" bør være et tildelingskriterie for ansøgninger og peger på, at behovet for marin naturgenopretning er stort i hele landet, hvorfor tildelingen bør baseres på et fagligt grundlag.

Miljøstyrelsens svar:

Ansøgningspuljen er åben for ansøgninger fra hele landet. Geografisk placering i fokusområderne får først betydning, hvis der er flere ansøgninger end der er midler til. Miljøstyrelsen finder, at der herved sikres en balance mellem det i aftaleteksten særligt prioriterede og fleksibilitet ift., at ansøgninger fra resten af landet også kan bringes i spil. I den forbindelse spiller det også en rolle, at den samlede ansøgningspulje er blevet forøget med 14,5 mio. kroner. Flere projekter vil således kunne opnå tilskud.

De i tilskudsvejledningen beskrevne fokusområder udspringer af aftaleteksten bag Havnaturfonden, og baseres på viden om områder med kendte genopretningsbehov. Disse fokusområder forventes at blive udvidet i takt med, at Havnaturfonden opbygger mere viden om områder med kendte genopretningsbehov.

Havnaturfonden vil gerne udbrede kredsen af aktører, der bidrager til at genoprette havnaturen og vil gerne samarbejde med Nationalparkerne om mulige indsatser. Det er dog den politiske aftale om oprettelsen af en Havnaturfond, der sætter rammen for fondens arbejde og udmøntning af midlerne. Den konkrete udmøntning i aktiviteter og projekter beslutes, efter fagligt indspil fra fondens rådgivende udvalg, af aftalekredsen.

Hensynet til andre interesser på havarealet

Danske Havne peger på, at de projekter, der kan gives tilskud til, ofte vil ligge tæt på havne og sejlrender, og at der skal tages hensyn til dette i projektdesignet. Det bør fremgå tydeligere af vejledningen.

Danske Havne foreslår derfor, at det i vejledningen specifikt fremgår, at projekter nær havne og sejlrender, allerede i ansøgningsfasen skal have en dialog med havnen, så der sikres en god sameksistens. Havnens accept/udtagelse bør vedlægges ansøgningen.

Miljøstyrelsens svar:

Miljøstyrelsen vil i vejledningen præcisere, at det er ansøgers ansvar, at projekter, der ansøges om, tager hensyn til andre interesser på havarealet, og at dette bl.a. kan gøres ved at undersøge havplanens angivelser af udlagte interesseområder, Slots- og Kulturstyrelsens database "Fund og Fortidsminder" for nærliggende marinarkæologiske interesser, databasen EMODnet for sejladsintensitet/trafiktæthed i området, kontakte Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse omkring potentiel tilstedeværelse af ammunition/UXO m.m.

Miljøstyrelsen understreger yderligere, at Havnaturfonden ikke er tilladelsesmyndighed for de ansøgte projekter, og at disse derfor stadig vil følge almindelige procedurer for anlæg på søterritoriet.

Tilskud til forundersøgelser – krav til modenhed

Nyborg Kommune opfordrer til, at Havnaturfonden også vil give tilskud til forundersøgelser alene, uden samtidig ansøgning om tilskud til etablering af anlæg, således at flere dele af det samlede projekt kan søges finansieret via Havnaturfonden.

Nyborg Kommune vurderer, at det indledende arbejde (op til ansøgningstidspunktet d. 26. oktober 2025) kræver, at kommunerne præsenterer et – i kommunale sammenhænge - relativt modent projekt, hvilket da også er et af prioriteringskriterierne. I mange typer af kommunale projekter, herunder vandløbs-, vådområde- og naturprojekter, vil flere af elementerne i fase 1 og 2 være indeholdt i forundersøgelserne. I disse typer af projekter har kommunen på forhånd modtaget tilsagn til forundersøgelse (inkl. midler til interne lønmidler), hvilket betyder, at det er mindre risikabelt at igangsætte denne type af projekter, da tilskuddet til forundersøgelsen udbetales, selvom projektet viser sig ikke at være realiserbart.

Miljøstyrelsens svar:

Miljøstyrelsen har forståelse for de udfordringer, som Nyborg Kommune beskriver, og vil bringe synspunktet med til fremtidigt arbejde med andre potentielle tilskudsordninger. Dog fastholder Miljøstyrelsen, at den pågældende tilskudsordning ikke er udformet med henblik på understøttelse af enkeltstående forundersøgelser. I denne ordning er der fokus på projekter, som med stor sandsynlighed og hurtigst muligt kan gennemføres, hvorfor modenhed tillægges betydning i vægningen.

Mulighed for tilskud fra både Havnaturfonden og Den Danske Naturfond

DFPO anbefaler, at det i vejledningen præciseres, hvorvidt og hvordan støtte fra begge fonde kan kombineres, og om der er en øvre grænse for samlet støtte i forhold til det ansøgte beløb.

Miljøstyrelsens svar:

Havnaturfonden og Den Danske Naturfond afklarer indbyrdes fordelingen af deres respektive tilskud til de ansøgte projekter. Miljøstyrelsen understreger, at størrelsen af tilskuddet aldrig vil overstige det ansøgte beløb, og at det maksimale tilskud derfor fortsat er 12 mio. kr., uanset fordelingen mellem de to fonde.

Forudsætningerne for etablering af marine naturgenopretningsprojekter

DAPO peger på, at det er en forudsætning for etablering af biogene rev, at rammebetingelserne er til stede mht. produktion af udlægningsmuslinger samt anlæggelsen af de biogene rev. Dvs. flg. skal være muligt:

1. Der skal kunne gives tilladelse til produktion af udlægningsmuslinger på opdræt i vandsøjlen, dvs. moratoriet i muslingebekendtgørelsen skal ophæves, medmindre der ønskes en anden kilde til udlægningsmuslinger.
2. Der skal være klare retningslinjer for "hvorfra" og "til" man må flytte udlægningsmuslinger i forbindelse med etablering af et biogent rev af hensyn til at minimere en risiko for spredning af uønskede arter mm.
3. Det skal være muligt at opdrætte udlægningsmuslinger "lokalt" i de områder, der skal

etableres biogene rev, dvs. der skal være en mulighed for opdræt af muslingeyngel i vandsøjlen "lokalt" i havplanen.

4. Der skal være klare retningslinjer for, hvilken myndighed der skal ansøges om etablering af et biogen rev.

Miljøstyrelsens svar:

Miljøstyrelsen vil i vejledningen præcisere, at det er ansøgers ansvar at sikre, at rammebetingelserne for etablering af et biogent rev er tilstede, og derudover angives det allerede i tilskudsvejledningen, at projekter skal være i overensstemmelse med og følge Center for Marin Naturgenopretnings vejledninger på området – dette inkluderer bl.a. "Vejledning til etablering af blåmuslingebanker og opfølgende monitorering" samt "Muslinge- og østersbanker: Manual for naturgenopretning".

Genopretning af stenrev – materialevalg

Nyborg Kommune henviser til vejledningens afsnit 8, hvoraf fremgår: "Ved genopretning af tabte stenrev er det endvidere relevant at vurdere, hvorvidt det er muligt at genoprette med søsten og at tilstræbe den korrekte konfiguration, f.eks. om stenene tidligere har dannet huledannende rev eller har haft en mere diffus udbredelse". Kommunen spørger om dette betyder, at Havnaturfonden prioriterer genopretning med søsten fremfor f.eks. granit.

Miljøstyrelsens svar:

Ansøgninger om tilskud til projekter omkring genopretning af stenrev med søsten vil ikke blive prioriteret over ansøgninger, som ikke involverer søsten. Dette præciseres i tilskudsvejledningen.

Effektovervågning

SDU bemærker, at baselineundersøgelsen og følgende effektovervågning ikke tiltænkes udført af samme instans. For at vurdere effekten af genopretning er det essentielt, at baseline og efterfølgende overvågning udføres med samme metoder. Der gøres derfor opmærksom på, at denne opdeling i baseline/effekt overvågning kan medføre et forringet datagrundlag og behov for koordinering mellem instanser for at gøre data sammenlignelige. **DFPO** finder det beklageligt, at der ikke er krav og støtte til efterfølgende effektmonitorering.

Miljøstyrelsens svar:

Opdelingen mellem baseline og effektovervågning skyldes, at Havnaturfonden ikke finder det hensigtsmæssigt at pålægge kommuner/private organisation en større, ressourcekrævende opgave, som rækker langt ind i fremtiden på et område, hvor kommunerne/private organisationer ikke forventes at have erfaringer. Hertil kommer et ønske om, at midlerne i tilskudspuljen primært anvendes til genopretningsindsatser. Det er forventningen, at Havnaturfonden skal effektovervåge, og effektovervågning er i aftaleteksten bag Havnaturfonden beskrevet som en integreret del af fondens arbejde.

Slutvist understreger Miljøstyrelsen, at ansøgere af tilskudspuljen pålægges at indsende en detaljeret plan for baselineundersøgelsen tilknyttet hvert enkelt projekt, og at disse undersøgelser skal tilrettelægges baseret på udkast til monitoringsguideline fra Center for Marin Naturgenopretning. Miljøstyrelsen har derfor mulighed for at bistå tilrettelæggelsen af disse mhp. at strømline metodevalg og derved også sikre kvaliteten af de resulterende datagrundlag.

Dokumentation af historisk forekomst

Sund & Bælt anfører, at der i tilskudsvejledningen stilles krav om solide historiske indikationer eller egentlige optegnelser som dokumentation. **Sund & Bælt** peger på, at dette krav kan være problematisk i praksis, da mange lavvandede stenrev og andre habitater er forsvundet uden at være registreret. I mange situationer kan fraværet af dokumentation i sig selv ikke tolkes som fravær af tidligere stenrev. Det er derfor vigtigt, at vurderingen ikke alene fokuserer på, om der har været et konkret stenrev på en specifik stedfæstet lokalitet, men også tager højde for, om der i større geografiske områder eller regioner har været udbredt forekomst af stenrev, diffuse stensamlinger eller solitære sten fra efteristiden. En sådan bredere vurdering kan give et mere retvisende billede af, hvor det er fagligt relevant og økologisk meningsfuldt at udlægge forskellige stenhabitater i forbindelse med

naturgenopretningsprojekter. Det er positivt, at vejledningen allerede åbner for faglig argumentation i forbindelse med ålegræs og biogene rev, jf. formuleringen om at dokumentation "kan bestå af historiske observationer [...] og andre valide argumenter." Det anbefales, at denne mulighed også eksplicit udvides til stenrev og beslægtede habitater som ralbunde. **Naturpark Lillebælt** anfører, at hvis det nuværende officielle datagrundlag for stenfiskeri anvendes i forbindelse med dokumentationskrav til naturgenopretning af stenrev, vil det forhindre, at disse etableres på de miljømæssigt set bedste steder i en lang række kystvandområder, hvor registreringerne mangler. Derfor er der risiko for, at Havnaturfondens stenrevsprojekter medfører en u hensigtsmæssig nedprioritering af områder, hvor der for nuværende mangler 'officielle' registreringer af stenfiskeri. **Naturpark Lillebælt** opfordrer til, at inddrage lokalarkiver og -kendskab i dokumentationen af stenfiskeri i forbindelse med behandlingen af stenrevsansøgninger til Havnaturfonden. **Naturpark Lillebælt** anbefaler desuden at opdatere det nuværende kortdatagrundlag ved en landsdækkende undersøgelse i samarbejde med relevante lokale museer og foreninger.

Miljøstyrelsens svar:

Miljøstyrelsen er opmærksom på, at der er sket langt mere omfattende stenfiskeri, end hvad der er kendt dokumentation for. Vurderingen af, hvorvidt der er tale om genopretning af et stenrev, hviler derfor ikke alene på den historiske dokumentation, men i høj grad også på ansøgers tolkning af den fremlagte dokumentation, samt præsenterede argumenter for denne tolkning. En ikke-udtømmende række eksempler på dokumentation for historisk tilstedeværelse af stenrev inkluderer optegnelser over skibe som har udført stenfiskeri i nærområdet, kortlægning af tidligere stenrev fra fiskere og søens folk, gamle lodsøger, gamle søkort, interviews med stenfiskere samt deres optegnelser, told- og logbøger fra skibe, kortlægning og analyse af ændringer på havbunden, samt andet materiale fra lokale historiske arkiver og toldkamre. Med henblik på præcisering af ansøgningskravene, inkluderes disse eksempler i tilskudsvejledningen.

Miljøministeriet har i relation til udpegning og forvaltning af beskyttede områder under Habitatdirektivet udarbejdet en definition på naturtypen stenrev. Ifølge den definition skal der i et kerneområde være en samling sten med mindst 25 % dækning af havbunden. Er det tilfældet, afgrænses revet udadtil, hvor stenenes dækning reduceres til 10 %.

Med tanke på de udfordringer og begrænsninger, der rent historisk har været ved det praktiske stenfiskeri, er det rimeligt at antage, at fiskeri efter sten ikke efterlader en lokalitet uden sten, hvilket også understøttes af interviews med stenfiskere. De befiskede stenrev er derfor blevet forarmet med færre sten, og især færre store sten, og dets dybdemæssige udbredelse kan være reduceret, da sten på lavere vanddybder var lettest at tage.

Der foreligger i dag oplysninger om mange lokaliteter, hvor der er fisket sten, og i nogle tilfælde også mængder som enkelte skibe har bragt i land. Det forventes, at der løbende vil komme flere oplysninger til, med den interesse restaurering af stenrev har fået, og alle opfordres til at indsende nye oplysninger.

Dokumentation ifm. blåmuslingebanker

SDU gør opmærksom på, at kravet om, at sandsynliggøre, at blåmuslingebanker i det ansøgte område ikke blot har været til stede som symptom på den kraftige næringsstofforurening, som især oplevedes i de indre danske farvande mellem slut 1950'erne og frem til start 1990'erne, i de fleste vandområder ikke vil kunne efterkommes. Blåmuslingebankers historiske udbredelse er ringe kortlagt og den konkrete udbredelse før 1950 kendes primært anekdotisk for de fleste vandområder. **SDU** mener, at der bør naturgenoprettes efter de nuværende forhold og bæreevne for systemet.

Miljøstyrelsens svar

Det fremgår af tilskudsvejledningen, at ansøger skal sandsynliggøre, at tilstedeværelsen af blåmuslingebanker i et givent område ikke udelukkende skyldtes den beskrevne eutrofiering, og altså ikke præsentere decideret evidens. Denne sandsynliggørelse kan eksempelvis bestå af fagligt velfunderede argumenter, baseret på lokale fysiske og miljøforhold i det ansøgte område, eventuelt

sammenholdt med historisk kilder og/eller anekdotisk viden om udbredelsen af blåmuslinger i området, skulle disse være tilgængelige.

Genopretningspotentiale

SDU henviser til, at ansøger skal levere viden om, at der i nærområdet findes sunde og velfungerende habitater af den/de typer, der ønskes genoprettet.” **SDU** gør opmærksom på, at dette kriterie kan være problematisk. Den største værdi ved naturgenopretning opnås ved at genoprette i områder, hvor habitaterne og deres tilknyttede økosystemfunktioner er fraværende eller udbredelsen drastisk formindsket. Dette er selvfølgelig under forudsætning af, at området er egnet til genopretningen. **SDU** anerkender, at tilstedeværelsen af i forvejen sunde habitater er en god indikation for et genopretningspotentiale, men dette bør samtidig ikke være en begrænsning for udpegelsen af potentielle genopretningsområder, hvor disse er fraværende.

DFPO anfører, at det er en høj barre at sætte, at ansøger skal levere viden om, at der i nærområdet findes sunde og velfungerende habitater af den/de typer, der ønskes genoprettet. I stedet for at levere viden kunne man sætte krav til sandsynliggørelse af at den genoprettede natur ville kunne bibeholdes i området, da nødvendigheden af genopretning i områder, hvor man endnu ikke har forsøgt at genetablere disse naturtyper ikke bør være en hindring for at modtage støtte. Det anbefales i den forbindelse, at ordet ”skal” erstattes af ”bør”.

Miljøstyrelsens svar

Velfungerende habitater i nærheden af det ansøgte projekt er ikke et krav for at få støtte, men sådanne vil dog anses som et vigtigt parameter for den potentielle succes af det ansøgte projekt. Derfor indgår dette parameter fortsat i pointgivning, for modtagne ansøgninger.

Fondsmoms

Slagelse Kommune har stillet spørgsmål om, hvordan Miljøstyrelsen forholder sig til fondsmoms, da Den Danske Naturfond også er med.

Miljøstyrelsens svar

Miljøstyrelsen har i vejledning tydeliggjort, at kommuner skal svare fondsmoms af midler som de modtager fra private fonde f.eks. som Den Danske Naturfond. Miljøstyrelsen har tydeliggjort dette i vejledningen samt at det tilstræbes at projekter modtager støtte efter fordelingsnøglen 2/1 med den største andel fra Havnaturfonden.

2. Ændringer i vejledningen

Høringssvarene har givet anledning til ændringer i følgende kapitler i vejledningen:

Kapitel 4: Hvem kan ansøge?

Begrebet ”private organisationer” er præciseret.

Kapitel 5: Administration af tilskudspuljen

Indsat fordelingsnøgle for hhv Havnaturfonden og Den Danske Naturfond.

Kapitel 8: Definition: Marin Naturgenopretning

Kravet om dokumentation for historisk tilstedeværelse af stenrev er præciseret.

Vejledningen er ydermere præciseret til at reflektere, at materialevalg til samt udformning af stenrev ikke indgår i prioriteringen af indkomne ansøgte projekter.

Kapitel 10: Hvordan søges om tilskud og hvad skal ansøgningen indeholde?

Ønsket fra Sund og Bælt imødekommendes, og tilskudsvejledningen tilpasses, således at eventuel medfinansiering også tillades at vedrøre projektets naturgenopretningsaspekt direkte.

Kapitel 11: Projektets faser

Ansøgers ansvar for at tage hensyn til andre interesser på havarealet er præciseret.

Kapitel 12: Hvilke udgifter kan der gives tilskud til?

Det er præciseret, tilskudsbeløbet ikke kan overstige det maksimale ansøgningsbeløb på 12 mio. kr., uanset tilskudsfordelingen mellem Havnaturfonden og Den Danske Naturfond.

Det er præciseret, at det er købsmoms, der kan dækkes, hvis tilsagnshaver kan dokumentere, at de selv har afholdt udgiften.

Det er præciseret, at reglerne om fondsmoms gælder for tilskud fra Den Danske Naturfond til kommuner.